NORAKSTS
Lieta Nr.A42523507
143/AA43-1390-10/14

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2010.gada 15.novembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja L.Vīnkalna,
tiesneši K.Berķis un V.Endzelis,

piedaloties sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Metsaliitto Latvia" pārstāvim *G.I.* un Autotransporta inspekcijas pārstāvei *I.T.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Metsaliitto Latvia" (reģistrācijas numurs 40003011260) sūdzību par Autotransporta inspekcijas vadītāja 2007.gada 7.maija lēmuma Nr.24 atcelšanu, sakarā ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Metsaliitto Latvia" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 19.novembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 5.februārī Autotransporta inspekcijas Kontroles daļas Liepājas reģionālās nodaļas vecākā inspektore sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.BA402598 sabiedrībai ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) „Metsaliitto Latvia", kurā konstatēts, ka 2007.gada 5.februārī plkst.16.15 Liepājas ostā Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) Kurzemes reģionālās iestādes Muitas noteikumu pārkāpumu novēršanas daļas Lejaskurzemes fiziskās kontroles sektora darbinieki veica SIA „Metsaliitto Latvia" piederošā transportlīdzekļa sastāva ar valsts reģistrācijas numuru (turpmāk – v/n) */reģistrācijas numurs/* un */reģistrācijas numurs/*, kuru vadīja *A.P.* (2007.gada 5.februāra muitas apskates akts Nr.66), pārbaudi. Kravā – bērza papīrmalka, kravas nosūtītājs, saņēmējs un pārvadātājs – SIA „Metsaliitto Latvia" (reģistrācijas numurs 40003011260), pavadzīme – rēķins Nr.KR-VII 880795. Plkst.16.51 O.Kalpaka ielā 111, Liepājā, pārbaudot transportlīdzekļa sastāva faktisko masu uz svariem Nr.9976122 un Nr.8111601 (svaru verificēšanas sertifikāts Nr.M3457V06), konstatēts svars 58 500 kg. Pieļaujamā svara kļūda ir 20 kg, un svars pēc tās atrēķināšanas ir 58 480 kg. Ir atļauja uz pārsvaru līdz 52 tonnām (atļauja Nr.1-36420/2006). Pārsvars 6,48 tonnas. Tādējādi pārkāpts Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu „Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk – CSN) 208.punkts. Atbildība par minēto

pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 149.[33]panta desmitajā daļā.

Ar Autotransporta inspekcijas Kontroles daļas vadītāja vietnieka 2007.gada 5.marta lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.11J/BA 402598 (turpmāk – Sākotnējais lēmums) SIA „Metsaliitto Latvia" piemērots naudas sods Ls 5000 apmērā.

Nepiekrītot minētajam lēmumam, SIA „Metsaliitto Latvia" to apstrīdēja.

[2] Ar Autotransporta inspekcijas (turpmāk arī – iestāde) vadītāja 2007.gada 7.maija lēmumu Nr.24 (turpmāk – Lēmums) Sākotnējais lēmums atstāts negrozīts. Lēmumu pamatots šādi.

[2.1] Visas preces (krava), kas atrodas muitas zonā (Liepājas osta ir muitas zona), tiek pakļautas muitas kontrolei. Muitas kontroles pasākumi paredz preču, dokumentu esamības un autentiskuma, kā arī uzņēmumu kontu un citu ierakstu pārbaudi, transportlīdzekļu apskati, bagāžas preču pārbaudi, ko pārvieto attiecīgās personas, kā arī citu pārbaužu veikšanu, kuras piemērojamas muitas kontrolei pakļautajām precēm.

[2.2] Ņemot vērā visus dokumentus, kurus kontrolei uzrādīja autovadītājs *A.P.*, un to, ka pēc kravas nodošanas saņēmējam un pirms transportlīdzekļu sastāva kontroles krava netika pārkrauta, Muitas darbinieki konstatēja, ka krava pārvadāta, pārkāpjot kravu pārvadāšanas noteikums, t.i., krava pārvadāta bez noteiktā kārtībā izsniegtas atļaujas, pārsniedzot noteikto transportlīdzekļu sastāva pieļaujamo faktisko masu par 6,48 tonnām.

[2.3] Pēc pārkāpuma konstatēšanas saskaņā ar LAPK 238.[1]panta pirmās daļas 3.punktu savāktie materiāli attiecībā pret SIA „Metsaliitto Latvia" nodoti pēc piekritības Autotransporta inspekcijas Liepājas nodaļai.

[2.4] Saskaņā ar LAPK 221.pantu sastādīt administratīvo pārkāpumu protokolus un izskatīt administratīvo pārkāpumu lietas par kravu pārvadāšanas noteikumu pārkāpumiem tiesības ir Autotransporta inspekcijai. VID Muitas darbinieki nav kompetenti izskatīt minētās lietas (LAPK 215.[1]pants).

[3] 2007.gada 18.jūnijā Administratīvajā rajona tiesā saņemta SIA „Metsaliitto Latvia" sūdzība par Lēmuma atcelšanu. Sūdzība pamatota šādi.

[3.1] 2007.gada 5.februārī ar SIA „Metsaliitto Latvia" piederošo transportlīdzekļu sastāvu (autovadītājs *A.P.*) veikts bērza papīrmalkas (nosūtītais daudzums 30 m^3) pārvadājums uz Liepājas ostas 59.piestātni. 2007.gada 5.februārī plkst.16.00 krava nodota saņēmējam Liepājas ostā. Pieņemtās kravas daudzums pēc uzmērīšanas 33,52 m^3. Neļaujot izkraut saņēmējam nodoto kravu, VID darbinieki lika autovadītājam braukt uz muitas svariem Liepājā, Kalpaka ielā 111, kur 2007.gada 5.februārī

plkst.16.51 veikta svēršana un konstatēta transportlīdzekļu sastāva faktiskā masa 58,48 tonnas.

[3.2] Atbilstoši Autopārvadājumu likuma 52.pantam, Ministru kabineta 2005.gada 20.septembra noteikumiem Nr.715 „Autopārvadājumu kontroles kārtība" un Ministru kabineta 2005.gada 20.septembra noteikumiem Nr.716 „Autotransporta inspekcijas nolikums" kontrolēti tiek autopārvadājumi.

[3.3] Saskaņā ar Autopārvadājumu likuma 18.panta sesto un septīto daļu ar kravas nodošanas brīdi autopārvadājums ir beidzies, un tātad kontroles funkciju veikšana pēc autopārvadājuma pabeigšanas vairs neietilpst Autotransporta inspekcijas vai citas autopārvadājumus kontrolējošās institūcijas kompetencē.

[3.4] Tas, ka SIA „Metsaliitto Latvia" transportlīdzekļu sastāva kontrole notika muitas kontroles pasākumu ietvaros, nav pamats, lai Autotransporta inspekcija sastādītu protokolu par faktu, kas konstatēts citādi, nevis atbilstoši autopārvadājumu kontroles kārtību reglamentējošiem normatīvajiem aktiem. Ar protokola sastādīšanu tiek procesuāli nostiprināti noskaidrotie apstākļi, un tādējādi protokola sastādīšana nav nošķirama no autopārvadājuma kontroles pasākumiem. Savukārt, ja fakti ir konstatēti citu kontroles pasākumu ietvaros, protokola sastādīšana ir nepamatota.

[3.5] Lēmums ir pretrunā Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 7. un 84.pantam.

[4] Rakstveida paskaidrojumos Administratīvajai rajona tiesai iestāde norāda, ka SIA „Metsaliitto Latvia" sūdzību neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem argumentiem.

[5] 2009.gada 23.oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemti SIA „Metsaliitto Latvia" sūdzības papildinājumi, kuros norādīti šādi argumenti.

[5.1] Ar 2009.gada 22.janvāra likumu „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā", kas stājās spēkā 2009.gada 25.februārī, tiesību norma, pēc kuras SIA „Metsaliitto Latvia" saukta pie administratīvās atbildības, mīkstināta.

[5.2] Protokols sastādīts un Lēmums pieņemts sakarā ar transportlīdzekļa pieļaujamās faktiskās masas pārsniegšanu par 6,48 tonnām, kas ir mazāk par tiesību normā norādītām 6 tonnām, un tādējādi lietas izskatīšanas laikā SIA „Metsaliitto Latvia" pieļautais pārkāpums vairs nav uzskatāms par administratīvi sodāmu.

[5.3] Pamatojoties uz LAPK 7. un 8.pantu, SIA „Metsaliitto Latvia" vairs nevar saukt pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 149.^{33}panta desmito daļu, jo nav objektīvās puses, kā rezultātā nav arī administratīvā pārkāpuma sastāva kopumā.

[6] Ar Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 19.novembra spriedumu SIA „Metsaliitto Latvia" sūdzība daļēji apmierināta – grozīts ar

Lēmumu uzliktais soda mērs ietvaros, ko noteic LAPK 149.[33]panta devītā daļa, nosakot SIA „Metsaliitto Latvia" naudas sodu Ls 1000 apmērā.

Spriedums pamatots šādi.

[6.1] Lietā konstatēti šādi faktiskie apstākļi.

[6.1.1] 2006.gada 23.novembrī SIA „Metsaliitto Latvia" izsniegta lielgabarīta un smagsvara pārvadājuma atļauja Nr.1-36420/2006 uz 52 tonnām (*lietas 33.lapa*).

[6.1.2] No 2007.gada 5.februāra kokmateriālu transporta pavadzīmes – rēķina, sērija KR-VII Nr.880795 (*lietas 14.lapa*), izriet, ka SIA „Metsaliitto Latvia" kā nosūtītājs, saņēmējs un pārvadātājs no Skrundas mežniecības pārvadāja 30 m^3 bērza papīrmalkas. Autovadītājs *A.P.*

[6.1.3] No 2007.gada 5.februāra automašīnas Volvo FM 12 ar piekabi (v/n */reģistrācijas numurs/* un */reģistrācijas numurs/*) svēruma Nr.303 (*lietas 27.lapa*) izriet, ka tās faktiskā masa ir 58 500 kg.

[6.1.4] No 2007.gada 5.februāra VID Kurzemes reģionālās iestādes Muitas noteikumu pārkāpumu novēršanas daļas Lejaskurzemes fiziskās kontroles sektora Muitas apskates akta Nr.66 (*lietas 15. – 16.lapa*) izriet, ka, veicot transportlīdzekļa kravas dokumentu kontroli Liepājas ostā, radās aizdomas par kravas – bērza papīrmalkas pārsvaru. Kravas pavaddokumentos norādīts nosūtītais kravas daudzums 30 m^3, bet pieņemtais – 33,52 m^3. Transportlīdzeklis nosvērts O.Kalpaka ielā 111, Liepājā (svēruma čeks Nr.303), konstatējot transportlīdzekļa sastāva faktisko masu – 58 500 kg. Lielgabarīta un smagsvara pārvadājuma atļauja Nr.1-36420/2006 uz 52 tonnām. Pārsvars 6,5 tonnas.

[6.1.5] No *A.P.* 2007.gada 5.februāra paskaidrojuma (*lietas 28.lapa*) izriet, ka 2007.gada 5.februārī viņš vedis bērza malku ar automašīnu Volvo FM 12 ar piekabi (v/n */reģistrācijas numurs/* un */reģistrācijas numurs/*). Krava nosvērta O.Kalpaka ielā 111, Liepājā. Pārsvars radies neuzmanības dēļ.

[6.1.6] 2007.gada 5.februāra administratīvā pārkāpuma protokolā Nr.BA402598 (*lietas 12. – 13.lapa*) konstatēts, ka 2007.gada 5.februārī plkst.16.17 Liepājas ostā VID Kurzemes reģionālās iestādes Muitas noteikumu pārkāpumu novēršanas daļas Lejaskurzemes fiziskās kontroles sektora darbinieki veica SIA „Metsaliitto Latvia" piederošā Volvo FM 12 ar piekabi (v/n */reģistrācijas numurs/* un */reģistrācijas numurs/*), kuru vadīja *A.P.*, pārbaudi (krava – bērza papīrmalka). Kravas nosūtītājs, saņēmējs un pārvadātājs – SIA „Metsaliitto Latvia" (PPR sērija KR-VII Nr.880795).

Plkst.16.51 O.Kalpaka ielā 111, Liepājā, pārbaudot transportlīdzekļa sastāva faktisko masu uz svariem Nr.99767122 un Nr.8111601 (svaru verificēšanas sertifikāts Nr.M3457V06), konstatēta transportlīdzekļa sastāva faktiskā masa 58 500 kg. Lielgabarīta un smagsvara pārvadājuma atļauja Nr.1-36420/2006 uz 52 tonnām. Pārsvars 6,48 tonnas. Pieļaujamā svaru kļūda – 20 kg, faktiskā masa – 58,48 tonnas.

Protokolā konstatēts, ka SIA „Metsaliitto Latvia" ir pārkāpusi CSN 208.punkta prasības, tādējādi izdarot LAPK 149.[33]panta desmitajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu.

Apstākļi, kas mīkstina vai pastiprina atbildību, nav konstatēti.

Protokolam pievienots *A.P.* paskaidrojums, 2007.gada 5.februāra svēruma čeks Nr.303, 2007.gada 5.februāra muitas apskates akts Nr.66, PPR sērija KR-VII Nr.880795, *A.P.* vadītāja apliecības un transportlīdzekļa reģistrācijas kopijas.

[6.1.7] 2007.gada 19.februārī SIA „Metsaliitto Latvia" pārstāvji uzaicināti uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu (*lietas 40.lapa*).

[6.1.8] SIA „Metsaliitto Latvia" pilnvarotā pārstāvja *R.D.* 2007.gada 28.februāra paskaidrojumā norādīts, ka Autotransporta inspekcija nebija kompetenta sastādīt protokolu SIA „Metsaliitto Latvia", jo krava jau bija nodota saņēmējam, bet Autotransporta inspekcijas kompetencē ietilpst tikai autopārvadājumu pārbaude (*lietas 39.lapa*).

[6.1.9] No 2007.gada 5.marta lēmuma administratīvā pakāpuma lietā Nr.11J/BA402598 (*lietas 42.lapa*, Sākotnējais lēmums) izriet, ka 2007.gada 5.februārī ap plkst.16.15 Liepājas ostā VID Kurzemes reģionālās iestādes Muitas noteikumu pārkāpumu novēršanas daļas Lejaskurzemes fiziskās kontroles sektora darbinieki veica SIA „Metsaliitto Latvia" piederošā transportlīdzekļu sastāva (v/n */reģistrācijas numurs/* un */reģistrācijas numurs/*) pārbaudi, kuru vadīja *A.P.* (2007.gada 5.februāra muitas apskates akts Nr.66). Kravā – bērza papīrmalka. Kravas nosūtītājs, saņēmējs un pārvadātājs – SIA „Metsaliitto Latvia", PPR sērija KR-VII Nr.880795. Plkst.16.51 Liepājā, O.Kalpaka ielā 111, pārbaudot transportlīdzekļa sastāva faktisko masu uz svariem Nr.9976122 un Nr.8111601 (svaru verificēšanas sertifikāts Nr.M3457V06), konstatēta transportlīdzekļu sastāva faktiskā masa 58,50 tonnas. Pieļaujamā svaru kļūda ± 20 kilogrami. Transportlīdzekļu sastāva faktiskā masa pēc pieļaujamās kļūdas aprēķināšanas – 58,48 tonnas. Autovadītājs uzrādīja lielgabarīta un smagsvara pārvadājuma atļauju Nr.1-36420/2006 uz 52 tonnām. Transportlīdzekļu sastāva atļautā faktiskā masa pārsniegta par 6,48 tonnām. Svērums Nr.303.

Uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu bija ieradies SIA „Metsaliitto Latvia" pilnvarotais pārstāvis *R.D.*, kurš sniedza paskaidrojumus, norādot, ka Autotransporta inspekcija ir pārkāpusi savu kompetenci.

Transportlīdzekļa sastāvs ar kravu atradās Muitas zonā, un krava no transportlīdzekļa nebija izkrauta. Muitas darbinieki bija tiesīgi veikt transportlīdzekļu sastāva faktiskās masas svēršanu.

Par CSN 208.punkta prasību neievērošanu saskaņā ar LAPK 149.[33]panta desmito daļu SIA „Metsaliitto Latvia" piemērots naudas sods Ls 5000 apmērā.

Apstākļi, kas mīkstina vai pastiprina atbildību, nav konstatēti.

[6.1.10] 2007.gada 4.aprīlī SIA „Metsaliitto Latvia" apstrīdēja Sākotnējo lēmumu (*lietas 49.lapa*).

[6.1.11] 2007.gada 7.maijā pieņemts Lēmums (*lietas 6. – 9.lapa*).

[6.1.12] Saskaņā ar 2006.gada 7.septembra Latvijas Nacionālā metroloģijas centra Elektrisko mērījumu laboratorijas apstiprināto verificēšanas sertifikātu Nr.M3457V06 (*lietas 38.lapa*) neautomātiskie elektroniskie autotransporta svari Nr.99767122, platforma Nr.8111601, atbilst Ministru kabineta 2005.gada 28.jūnija noteikumu Nr.452 „Noteikumi par mērīšanas līdzekļu verificēšanu, verificēšanas sertifikātiem un verificēšanas atzīmēm" 7.punkta prasībām, III precizitātes klasei (maksimāli pieļaujamā kļūda), kā arī LVS EN 45501:1992+AC:1993. Sertifikāts derīgs līdz 2007.gada 6.septembrim. Pieļaujamā kļūda ± 20 kg.

[6.2] Lietā nav strīda, ka SIA „Metsaliitto Latvia" 2007.gada 5.februārī ar automašīnu Volvo FM 12 ar piekabi (v/n */reģistrācijas numurs/* un */reģistrācijas numurs/*) no Skrundas mežniecības uz Liepājas ostu veica kravas – bērza papīrmalkas pārvadājumu, pārsniedzot lielgabarīta un smagsvara pārvadājuma atļaujā Nr.1-36420/2006 noteiktās 52 tonnas par 6,48 tonnām (transportlīdzekļu sastāva faktiskā masa 58,48 tonnas).

Lietā arī nav strīda par lietas faktiskajiem apstākļiem.

Lietā ir strīds par to, vai pieteicēja kā juridiskā persona ir pamatoti saukta pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 149.^{33}panta desmito daļu, tajā skaitā, vai pieteicējas darbībās ir konstatējama LAPK 149.^{33}panta desmitajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāva objektīvā un subjektīvā puse.

[6.3] Iestādes Lēmums, kas pieteicējai ir nelabvēlīgs administratīvais akts, pamatots ar CSN 208.punktu un LAPK 149.^{33}panta desmito daļu.

CSN 208.punkts noteic, ja kravas automobiļu, kuru pilna masa pārsniedz 3,5 t, autobusu un to piekabju, kā arī transportlīdzekļu sastāvu gabarīti ar kravu vai bez tās, ar noņemamo aprīkojumu (piemēram, iekrāvēju) vai bez tā, faktiskā masa vai ass slodze pārsniedz šo noteikumu 3.pielikumā noteiktos lielumus, atļauja braukšanai pa ceļiem jāsaņem normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā (..).

2006.gada 23.novembrī SIA „Metsaliitto Latvia" izsniegta lielgabarīta un smagsvara pārvadājuma atļauja Nr.1-36420/2006 uz 52 tonnām.

LAPK 149.^{33}panta desmitā daļa (*redakcijā, kas bija spēkā pārkāpuma izdarīšanas laikā*) noteica, ka par kravas pārvadāšanu bez noteiktā kārtībā izsniegtas atļaujas, pārsniedzot noteikto transportlīdzekļa (transportlīdzekļu sastāva) pieļaujamo faktisko masu par 6 tonnām vai vairāk vai ass slodzi par 1,5 tonnām vai vairāk, – uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam no divsimt līdz četrsimt latiem, kravas pārvadātājam vai nosūtītājam – fiziskajai personai – no četrsimt līdz piecsimt latiem, bet kravas pārvadātājam vai nosūtītājam – juridiskajai personai – no pieciem tūkstošiem līdz desmit tūkstošiem latu.

Tātad, lai personu sauktu pie administratīvās atbildības saskaņā ar šo tiesību normu, nepieciešams konstatēt, ka persona pārvadājusi kravu bez noteiktā kārtībā izsniegtas atļaujas, pārsniedzot noteikto transportlīdzekļa (transportlīdzekļu sastāva) pieļaujamo faktisko masu par 6 tonnām vai vairāk, vai ass slodzi par 1,5 tonnām vai vairāk.

[6.4] Izvērtējot lietā esošos pierādījumus to savstarpējā kopsakarā, tiesa secinājusi, ka ar 2006.gada 23.novembra SIA „Metsaliitto Latvia" izsniegto lielgabarīta un smagsvara pārvadājuma atļauju Nr.1-36420/2006, 2007.gada 5.februāra kokmateriālu transporta pavadzīmi – rēķinu, sērija KR-VII Nr.880795, 2007.gada 5.februāra svērumu Nr.303, 2007.gada 5.februāra muitas apskates aktu Nr.66, *A.P.* 2007.gada 5.februāra paskaidrojumu, 2007.gada 5.februāra administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.BA402598, SIA „Metsaliitto Latvia" pilnvarotā pārstāvja *R.D.* 2007.gada 28.februāra paskaidrojumiem, 2007.gada 4.aprīļa apstrīdēšanas iesniegumu un 2006.gada 7.septembra Latvijas Nacionālā metroloģijas centra Elektrisko mērījumu laboratorijas apstiprināto verificēšanas sertifikātu Nr.M3457V06 ir pierādīts fakts, ka SIA „Metsaliitto Latvia" pārvadāja kravu, kuras faktiskā masa ir 58,48 tonnas pieļaujamo 52 tonnu vietā, t.i., pārsniedzot 2006.gada 23.novembra SIA „Metsaliitto Latvia" izsniegtajā lielgabarīta un smagsvara pārvadājuma atļaujā Nr.1-36420/2006 paredzētās 52 tonnas par 6,48 tonnām, tādējādi izdarot LAPK 149.^{33}panta desmitajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu.

[6.5] Kā atzinis Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments (turpmāk – Senāts), LAPK 149.^{33}panta desmitās daļas tiesisko seku redakcija paredz iespēju piemērot administratīvo atbildību gan transportlīdzekļa vadītājam, gan pārvadātājam, gan nosūtītājam (fiziskai vai juridiskai personai). Tā kā katrs no viņiem var izdarīt atšķirīgu administratīvu pārkāpumu kravas pārvadāšanā, viena subjekta saukšana pie administratīvās atbildības neizslēdz normā minētā cita subjekta saukšanu pie administratīvās atbildības (*sk. Senāta 2008.gada 15.maija spriedumu lietā Nr.SKA-163/2008, 2009.gada 5.marta spriedumu lietā Nr.SKA-19/2009*).

Lietā nav strīda par to, ka izskatāmajā gadījumā kravas nosūtītāja, saņēmēja un pārvadātāja ir SIA „Metsaliitto Latvia", tātad LAPK 149.^{33}panta desmitās daļas sankcijas subjekts.

Tādējādi tiesa noraidījusi kā nepamatotu pieteicējas pārstāvja argumentu, ka par vienu un to pašu administratīvo pārkāpumu nevar saukt pie administratīvās atbildības gan fizisko, gan juridisko personu, jo transportlīdzekļa vadītājs kravas pārvadāšanā veic atšķirīgas darbības no tām, kuras veic kravas nosūtītājs vai pārvadātājs.

[6.6] Pieteicējas pārstāvis tiesas sēdē norādīja, ka pieteicējas kā juridiskās personas darbībās nav konstatējama administratīvā pārkāpuma sastāva objektīvā puse un vaina.

Tiesa šādu viedokli atzinusi par nepamatotu, pamatojoties uz šādiem argumentiem.

[6.6.1] Administratīvā pārkāpuma, tāpat kā noziedzīga nodarījuma, objektīvā puse ir personas uzvedības ārējā izpausme, kas rada vai var radīt kaitīgas izmaiņas apkārtējā pasaulē (*Krastiņš U. Noziedzīgs nodarījums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2000, 49.lpp.*).

Izskatāmajā lietā ir konstatēta un protokolā norādīta pieteicējas izdarītā administratīvā pārkāpuma sastāva objektīvā puse, proti, SIA „Metsaliitto Latvia" kā kravas nosūtītājas un pārvadātājas rīcības rezultātā pieļauts, ka 2007.gada 5.februārī no Skrundas mežniecības uz Liepājas ostu veikts kravas pārvadājumus, pārsniedzot pieteicējai izsniegtajā lielgabarīta un smagsvara pārvadājuma atļaujā Nr.1-36420/2006 noteiktās 52 tonnas. Kā pierādīts ar lietas materiāliem, transportlīdzekļu sastāva faktiskā masa pēc pieļaujamās kļūdas aprēķināšanas sastāda 58,48 tonnas, t.i., konstatēts pārsvars 6,48 tonnas.

Jāņem vērā, ka transportlīdzekļa vadītājs kravas uzkraušanu un pārvadāšanu veic pieteicējas uzdevumā.

[6.6.2] LAPK 9.panta pirmā daļa noteic, ka par administratīvo pārkāpumu var tikt atzīta tikai vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība. Tādējādi vaina ir viens no priekšnoteikumiem personas saukšanai pie administratīvās atbildības. Šis priekšnoteikums ir vienlīdz attiecināms gan uz fizisko, gan juridisko personu administratīvo atbildību.

Tiesību doktrīnā vaina tiek definēta kā personas psihiskā attieksme nodoma vai neuzmanības formā pret viņas izdarīto prettiesisko darbību vai bezdarbību un ar to saistītajām kaitīgajām sekām (*Krastiņš U. Noziedzīgs nodarījums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2000, 90.lpp.*). Tomēr minētā definīcija raksturo tikai fizisko personu vainu, jo juridiskajām personām nevar piemist psihiskā attieksme. Tāpēc juridisko personu vaina ir nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (*sal., Senāta 2009.gada 2.aprīļa spriedums lietā Nr.SKA-102/2009*).

Izskatāmajā lietā secināms, ka pieteicēja nav veikusi visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu pārvadājumu noteikumu ievērošanu. Tāpat lietas izskatīšanas gaitā nav iegūti pierādījumi, ka pieteicējai, saņemot lielgabarīta un smagsvara pārvadājuma atļauju, nebūtu iespējas nodrošināt pārvadājumu noteikumu ievērošanu.

[6.7] Tiesa atzinusi par nepamatotu pieteicējas argumentu, ka, ja fakti ir konstatēti citu kontroles pasākumu ietvaros, protokola sastādīšana ir nepamatota.

Izskatāmajā gadījumā pārkāpumu sākotnēji konstatēja VID Kurzemes reģionālās iestādes Muitas noteikumu pārkāpumu novēršanas daļas Lejaskurzemes fiziskās kontroles sektora darbinieki, veicot transportlīdzekļa kravas dokumentu kontroli.

LAPK 238.[1]panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka, saņemot pieteikumu vai citus materiālus par administratīvo pārkāpumu, šā kodeksa 247.pantā minētajām personām diennakts laikā jāsastāda administratīvā pārkāpuma protokolu vai jāpieņem vienu no šādiem lēmumiem: (..) par materiālu nosūtīšanu pēc piekritības.

Ņemot vērā, ka Muitas kontroles laikā konstatēta transportlīdzekļu sastāva faktiskā masa 58,50 tonnas, kura pārsniedza atļaujā pieļaujamo faktisko masu par 6,48 tonnām, tad VID Kurzemes reģionālās iestādes Muitas noteikumu pārkāpumu novēršanas daļas Lejaskurzemes fiziskās kontroles sektora darbinieki kontroles gaitā iegūtos materiālus pamatoti nosūtīja Autotransporta inspekcijas Liepājas nodaļai pēc piekritības, pamatojoties uz LAPK 238.[1]panta pirmās daļas 3.punktu.

Lietā nav strīda, ka SIA „Metsaliitto Latvia" 2007.gada 5.februārī pārvadāja kravu, kura pārsniedza atļauto faktisko masu par 6,48 tonnām, pa Latvijas autoceļiem (Skrundas mežniecība – Liepājas osta), līdz ar to nav nozīmes pieteicējas argumentiem par to, kurš dienests ir fiksējis pieteicējas izdarīto administratīvo pārkāpumu. Protokolu sastādīja un Lēmumu lietā ir pieņēmusi tam pilnvarota institūcija, proti, Autotransporta inspekcija, pamatojoties uz LAPK 221.panta otrās daļas 1.punkta prasībām, kas noteica, ka izskatīt administratīvo pārkāpumu lietas un uzlikt administratīvos sodus šā panta pirmajā daļā minēto institūciju vārdā ir tiesīgs Autotransporta inspekcijas vadītājs un viņa vietnieki, Autotransporta inspekcijas Kontroles daļas vadītājs un viņa vietnieki – par pārkāpumiem, kas paredzēti šā kodeksa 149.[4]panta pirmajā, vienpadsmitajā un divpadsmitajā daļā, 149.[32]panta astotajā un devītajā daļā, 149.[33], 149.[34] un 149.[36]pantā (..).

CSN 208.punkta un LAPK 149.[33]panta mērķis ir panākt, lai pa Latvijas ceļiem nepārvietotos ar kravu pārkrautas smagās automašīnas, apdraudot citus satiksmes dalībniekus, kā arī bojājot ceļu segumu.

[6.8] Tiesa konstatējusi, ka ar 2009.gada 22.janvāra likuma „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" 9.pantu izdarīti grozījumi LAPK 149.[33]pantā.

Minētā panta desmitajā daļā noteikts, ka par autopārvadājuma veikšanu, pārsniedzot noteikto transportlīdzekļa (transportlīdzekļu sastāva) pieļaujamo faktisko masu par 8 tonnām vai vairāk vai ass slodzi par 3,5 tonnām vai vairāk, vai tilta slodzi, ja atsevišķi nav noteikta katras tilta ass pieļaujamā slodze, par 5 tonnām vai vairāk, uzliek naudas sodu kravas pārvadātājam – no tūkstoš sešsimt līdz četrtūkstoš latiem vai nosūtītājam – juridiskajai personai – no tūkstoš sešsimt līdz četrtūkstoš latiem.

Saskaņā ar šobrīd spēkā esošo LAPK 149.[33]panta devīto daļu par autopārvadājuma veikšanu, pārsniedzot noteikto transportlīdzekļa (transportlīdzekļu sastāva) pieļaujamo faktisko masu no 5 līdz 8 tonnām vai ass slodzi no 2 līdz 3,5 tonnām, vai tilta slodzi, ja atsevišķi nav noteikta katras tilta ass pieļaujamā slodze, no 3 līdz 5 tonnām, – uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam no simt divdesmit pieciem līdz divsimt latiem,

kravas pārvadātājam – no tūkstoš līdz tūkstoš sešsimt latiem vai nosūtītājam – fiziskajai personai – no divsimt piecdesmit līdz četrsimt latiem, bet juridiskajai personai – no tūkstoš līdz tūkstoš sešsimt latiem.

Tiesa ir padota likumam, tādēļ tai ir pienākums ievērot LAPK 8.panta otrās daļas pirmo teikumu, kas noteic, ka aktiem, kas mīkstina atbildību par administratīvajiem pārkāpumiem vai atbrīvo no tās, ir atpakaļejošs spēks, tas ir, tie attiecas arī uz pārkāpumiem, kas izdarīti pirms šo aktu izdošanas.

Ievērojot minēto, pieteicējai par LAPK 149.[33]panta desmitajā daļā paredzētā pārkāpumu izdarīšanu uzliktā soda apmērs ir pārskatāms, jo spēkā stājies likums, kas mīkstina atbildību par minēto administratīvo pārkāpumu.

[6.9] Izskatāmajā lietā iestāde konstatēja pārsvaru 6,5 tonnas. Tādējādi tiesa atzinusi, ka konkrētajā lietā sods grozāms, nosakot to saskaņā ar šobrīd spēkā esošo LAPK 149.[33]panta devīto daļu, proti, autopārvadājuma veikšana, pārsniedzot noteikto transportlīdzekļa (transportlīdzekļu sastāva) pieļaujamo faktisko masu no 5 līdz 8 tonnām – uzliek naudas sodu juridiskajai personai – no tūkstoš līdz tūkstoš sešsimt latiem.

Tiesa, izvērtējot pārkāpuma raksturu, to, ka lietā nav konstatējami atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, secinājusi, ka konkrētajā gadījumā pieteicējai par tās izdarīto pārkāpumu grozāms naudas soda apmērs saskaņā ar LAPK 149.[33]panta devīto daļu, samazinot to uz paredzēto minimālo naudas sodu – Ls 1000 apmērā, kas tiesas ieskatā ir samērīgs izdarītajam pārkāpumam un atbilstošs soda mērķim.

[7] Par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 19.novembra spriedumu SIA „Metsaliitto Latvia" iesniedza apelācijas sūdzību.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka *A.P.* pie protokola sastādīšanas atzina, ka pārsvars radies viņa neuzmanības dēļ, un līdz ar to šajā pārkāpumā ir vainojams viņš, nevis viņa darba devēja – SIA „Metsaliitto Latvia". Par šo pārkāpumu *A.P.* 2007.gada 5.februārī sastādīts protokols un viņš sodīts ar naudas sodu, ko viņš nav apstrīdējis.

Tā kā *A.P.* neieradās uz pirmās instances tiesas sēdi, uz kuru bija izsaukts kā liecinieks, tad nav konstatēti lietas faktiskie apstākļi, kādā veidā izpaužas SIA „Metsaliitto Latvia" kā juridiskas personas vaina *A.P.* vadītā transportlīdzekļa faktiskās masas pārsvara rašanā. Tiesa nav norādījusi SIA „Metsaliitto Latvia" kā vainīgās personas darbības, kas sodāmas pēc LAPK 149.[33]panta. Tiesai ir pienākums katrā konkrētā lietā vispusīgi noskaidrot katra LAPK 149.[33]panta devītās un desmitās daļas subjekta administratīvā pārkāpuma objektīvo pusi, lai sauktu pie atbildības ne tikai transportlīdzekļa vadītāju, bet arī juridisko personu – nosūtītāju vai pārvadātāju, kuru darbības atšķiras no vadītāja darbībām.

SIA „Metsaliitto Latvia" kā savas mantas rūpīga īpašniece nav ieinteresēta sev piederošo transportlīdzekli ekspluatēt tā, lai apzināti

pieļautu automašīnu un piekabju bojājumus un to priekšlaicīgu nodilšanu. SIA „Metsaliitto Latvia" interesēm neatbilst tās autotransporta nepareiza ekspluatācija, ko pieļāva tā vadītājs. *A.P.* viens veica kravas iekraušanu un tās pārvadājumu, un neviens no SIA „Metsaliitto Latvia" valdes locekļiem jeb cita amatpersona nebija klāt pie šīm darbībām Skrundas mežniecības teritorijā, jo kokmateriālu iekraušanas process ne juridiski, ne tehnoloģiski to neprasa. Līdz ar to SIA „Metsaliitto Latvia" kā juridiska persona nevarēja ietekmēt vai novērst pārkāpuma rašanos, un tās saukšana pie atbildības pēc trīs gadiem no notikuma dienas neatbilst LAPK 1.pantā minētajiem administratīvo pārkāpumu likumdošanas uzdevumiem.

Pretēji protokolā norādītajam, SIA „Metsaliitto Latvia" nav pārkāpusi CSN 208.panta prasības, jo valsts akciju sabiedrība „Latvijas Valsts ceļi" 2006.gada 23.novembrī SIA „Metsaliitto Latvia" bija izsniegusi lielgabarīta un smagsvara pārvadājuma atļauju Nr.1-36420/2006 uz 52 tonnām, kura bija derīga arī protokola sastādīšanas dienā.

Turklāt LAPK 149.^{33}panta devītās un desmitās daļas dispozīcija nesatur norādi uz atļaujas nepieciešamību. Pēc šīm normām ir sodāmas personas, kuras ir pieļāvušas autopārvadājuma veikšanu, pārsniedzot noteikto transportlīdzekļa (transportlīdzekļu sastāva) pieļaujamo faktisko masu vai ass slodzi, vai tilta slodzi, ja atsevišķi nav noteikta katras tilta ass pieļaujamā slodze. Likumdevējs nav precizējis, kādā veidā un pēc kādiem aktiem vai dokumentiem jāvadās, lai konstatētu pieļaujamo faktisko masu konkrētajam transportlīdzeklim. Proti, tiesai bija jākonstatē, vai lietā ir pierādījumi tam, ka SIA „Metsaliitto Latvia" kā kravas nosūtītāja un pārvadātāja pieļāva autopārvadājuma veikšanu, pārsniedzot noteikto transportlīdzekļu sastāva pieļaujamo faktisko masu. Tā kā transportlīdzekļa izgatavotāja tehniski atļautā pilnā masa (transportlīdzekļa pašmasas un kravas masas summa) vai faktiskā masa ir 56 tonnas, tad pārsvars šajā gadījumā bija 2,48 nevis 6,48 tonnas. Minētais ir izskatāms saskaņā ar LAPK 149.^{33}panta pirmo un otro daļu.

[8] Rakstveida paskaidrojumos Administratīvajai apgabaltiesai iestāde norāda, ka SIA „Metsaliitto Latvia" apelācijas sūdzību neatzīst.

Iestāde paskaidro, ka precīzu transportlīdzekļa faktisko masu var noteikt tikai ar svēršanas metodi, kas arī darīts kontroles laikā. Svēršanai izmantotie neautomātiskie elektroniskie autotransporta svari atbilst 1997.gada 27.februāra likuma „Par mērījumu vienotību" un Ministru kabineta 2006.gada 7.marta noteikumu Nr.180 „Neautomātisko svaru atbilstības novērtēšanas noteikumi" prasībām, ko apliecina verificēšanas sertifikāts.

SIA „Metsaliitto Latvia" izsniegtā atļauja dod tai tiesības veikt pārvadājumus, nepārsniedzot tajā noteikto faktisko masu 52 tonnas. Kontroles laikā konstatēts, ka pieļaujamā transportlīdzekļa faktiskā masa pārsniegta par 6,48 tonnām, bet atļaujas veikt pārvadājumus ar pieļaujamo

faktisko masu 58 500 kg SIA „Metsaliitto Latvia" nav, un līdz ar to tās darbībās pamatoti konstatēts CSN 208.punkta pārkāpums.

Ceļu satiksmes likuma 20.panta pirmā daļa noteic, ka transportlīdzekļa īpašniekam (valdītājam, turētājam) ir pienākums darīt visu nepieciešamo, lai ceļu satiksmē netiktu izmantoti tādi viņa lietošanā esošie transportlīdzekļi, kuriem nav dota atļauja piedalīties ceļu satiksmē vai uz kuriem attiecas aizliegums piedalīties ceļu satiksmē. Šā likuma 18.panta pirmās daļas 4.punkts noteic, ja transportlīdzekļa (transportlīdzekļu sastāva) gabarīti ar kravu vai bez tās, faktiskā masa vai ass slodze pārsniedz CSN paredzētos lielumus un nav attiecīgās atļaujas braukšanai pa ceļu, ar šo transportlīdzekli aizliegts piedalīties ceļu satiksmē. Autopārvadājumu likuma 12.panta trešā daļa noteic, ka pārvadātājam jāpārbauda, vai krava autotransporta līdzeklī iekrauta un nostiprināta atbilstoši satiksmes drošības un autotransporta līdzekļa ekspluatācijas prasībām.

SIA „Metsaliitto Latvia" kā kravas nosūtītājai bija jānodrošina, lai transportlīdzekļa faktiskā masa atbilstu atļaujā noteiktajam lielumam, un, dodot uzdevumu kravu iekraut un pārvadāt, bija jānodrošina apstākļus, lai transportlīdzekļa vadītājs pietiekami precīzi varētu noteikt transportlīdzekļa (ar kravu) svaru. Transportlīdzekļa vadītājs pārvadājumus veic sava darba devēja norīkojumā, kā arī ir tā pārstāvis, veicot konkrētu pārvadājumu, un līdz ar to nav pamata apgalvot, ka juridiskā persona nav vainojama šī pārkāpuma izdarīšanā.

Pārkāpums konstatēts 2007.gada 5.februārī, bet SIA „Metsaliitto Latvia" pie administratīvās atbildības saukta 2007.gada 5.martā.

[9] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis apelācijas sūdzību un sūdzību uzturēja uz tajās norādītajiem motīviem.

Iestādes pārstāve apelācijas sūdzību un sūdzību neatzina uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos norādītajiem motīviem.

Motīvu daļa

[10] Pārbaudot lietas materiālus, noklausoties lietas dalībnieku pārstāvju paskaidrojumus, novērtējot lietā esošos pierādījumus, apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota.

[11] APL 307.panta ceturtā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šajā gadījumā APL 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus. Administratīvā

apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams. Līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar APL 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai un APL 251.panta piektajā daļā norādītos apsvērumus atkārtoti nenorāda.

[12] Papildus apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

Nav pamatots apelācijas sūdzības arguments, ka pieteicējas saukšana pie atbildības pēc trīs gadiem no notikuma dienas neatbilst LAPK 1.pantā minētajiem administratīvo pārkāpumu likumdošanas uzdevumiem.

Kā redzams no lietas materiāliem, pārkāpums konstatēts 2007.gada 5.februārī, bet SIA „Metsaliitto Latvia" pie administratīvās atbildības saukta 2007.gada 5.martā, tas ir, administratīvais sods pieteicējai uzlikts LAPK 37.pantā noteiktajā termiņā. Savukārt pirmās instances tiesas un apelācijas instances tiesas piemēroto normu – LAPK 286.panta pirmās daļas 5.punkta un 286.[11]panta otrās daļas 5.punkta (soda mēra grozīšana) – piemērošana nav ierobežota termiņā, jo tās neregulē administratīvā soda uzlikšanu.

Nepamatots ir apelācijas sūdzības arguments, ka, tā kā transportlīdzekļa izgatavotāja tehniski atļautā pilnā masa (transportlīdzekļa pašmasas un kravas masas summa) vai faktiskā masa ir 56 tonnas, tad pārsvars šajā gadījumā bijis 2,48 nevis 6,48 tonnas.

SIA „Metsaliitto Latvia" izsniegtā atļauja dod tai tiesības veikt pārvadājumus, nepārsniedzot tajā noteikto faktisko masu 52 tonnas, nevis 56 tonnas. Transportlīdzekļa izgatavotāja norādītie tehniskie parametri nav transportlīdzekļa faktiskā masa. Tādējādi kontroles laikā pamatoti konstatēts, ka transportlīdzekļa pieļaujamā faktiskā masa pārsniegta par 6,48 tonnām.

Attiecībā par pieteicējas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā apgabaltiesas ieskatā pirmās instances tiesas spriedumā ir pietiekams pamatojums. Juridisko personu vaina ir nosakāma, ievērojot, vai tai bija iespēja nodrošināt noteikumu, par kuru pārkāpšanu paredzēta administratīvā atbildība, ievērošanu un vai tā veikusi nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (*sk., piemēram, Senāta 2009.gada 5.marta spriedumu lietā Nr.SKA-19/2009, 2009.gada 2.aprīļa spriedumu lietā Nr.SKA-102/2009*). Kā to arī pareizi paskaidrojumā norādījusi iestāde, Autopārvadājumu likuma 12.panta trešā daļa noteic pārvadātāja pienākumu pārbaudīt, vai krava autotransporta līdzeklī iekrauta un nostiprināta atbilstoši satiksmes drošības un autotransporta līdzekļa ekspluatācijas prasībām. Administratīvā apgabaltiesa nekonstatē, ka pieteicēja būtu likusi šķēršļus transportlīdzekļu pārkraušanai, tātad – nav izpildījusi savu pienākumu pārbaudīt, vai krava autotransporta līdzeklī iekrauta atbilstoši tiesību normu noteikumiem.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.[11]panta otrās daļas 5.punktu un 286.[14]pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Grozīt Autotransporta inspekcijas vadītāja 2007.gada 7.maija lēmumā Nr.24 (2007.gada 5.februāra administratīvā pārkāpuma protokols Nr.BA402598) noteikto soda apmēru ietvaros, kas paredzēti normatīvajā aktā par atbildību par administratīvo pārkāpumu, nosakot sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Metsaliitto Latvia" (reģistrācijas numurs 40003011260) naudas sodu par izdarīto administratīvo pārkāpumu pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[33]panta devītās daļas 1000 (viens tūkstotis) latu apmērā.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	*/paraksts/*	L.Vīnkalna
Tiesneši	*/paraksts/*	K.Berķis
	/paraksts/	V.Endzelis

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese L.Vīnkalna
Rīgā 2010.gada 15.novembrī